

August Varenius Felix Fidler

Partis II. In Schola Isaiana Disputatio XV. Exhibens Inscriptionem Massa Zor, Seu Manifestum Dei Bellicum Adversus Incomparabilem Quondam Tyrum Ex Cap. 23. Isaiae

Rostochi[i]: Richelius, 1658

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn775827509>

Druck Freier Zugang

R N. Med. 1658

August Varenius / d
Kert.: Felix Fidler

XV.

37

PARTIS II.
In
SCHOLA ISAIANA
DISPUTATIO XV.

Exhibens
M A S S A
Z O R.
SEU

MANIFESTUM DEI BELLICUM
ADVERSUS INCOMPARABLEM
QVONDAM TYRUM
Ex Cap. 23. Isaiae

Quam
מַנִּיף מִלְחָמָה עָלָיו

PRESIDE
AUGUSTO VARENIO,

SS, Theol. D, Hebraicorum & Catech. Christ,
Prof. Publ.

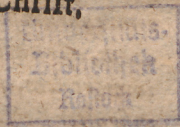
Eruditorum objectionibus responsurus
defender

FELIX FIDLERUS,
ROSTOCHIENSIS,

Habeitur die 17. Julii, horis à 3. Postmer.
in Mesoselenii Collegio.

☉:○:☉
ROSTOCHI,

Typis Johannis Richelii, Senatûs Typogr. 1658.

Generoso, Nobilissimo & maxime Strenuo
DOMINO
DN. ECHARDO von der Lütze/
Eqviti Meclenburgico, Hæreditario in
Schulenberg/ &c. &c.
Domino Meo pretiosissimo.

U T E T

Reverendis, Clarissimis & Humanissimis Dominis

DN. MICHAELI } MÜLLERIS,
DN. M. SAMUELI }

Illi Triboscensi emerito, & Patri: Huic Salinarum Mecl.
Pastori fidelissimo, & venerandi illius Parris Filio:
Dominis Affinibus meis honoratissimis.

Disputationem hanc Biblicam, & quod illam attollit, Propheticam
Isaianam, de incomparabili quondam metropoleos Tyri funere pu-
blicaturus, Tibi illam, Vir Nobilissime, Domine ac Promotor ma-
gne; Vobisq; Viri Reverendi, & Clarissimi, Domini, Fautores ac Affines
exosculandi, dedicare constitui. Jussit id non incluta saltem Nobilitatis
Tuae Virtus, & splendidi nominis ac stemmatis eminentia: Sed illa quoque
quam mihi aperuisti, intimioris admissionis & informationis Nobilissimo-
rum tuorum filiorum, janua; Unde tantò magis haud ingratiam dedicati-
onem, aestimare debui. Taceo famam Generosi vestri nominis, vel hoc ipso
immortalem, quod sacrorum Studiorum cultum ac patrocinium hætenus
insigniter spectatum dederit. Jussit id propinquum, quod cum Rev. ve-
stris Dignitatibus mihi intercedit Affinitatis & amicitia vinculum, ac per-
petuò mihi exhibita benevolentia. Accipite ergò Vir Generose, itemq; Viri
Reverendi, humile dedicatum, & mihi meisq; studiis magni deinceps Pro-
motores, Presidium ac Decus, cum toto nobilissimo Stemmate, & familia
laudatissima vivite felicissime.

Quod voceo

Vestri Generosi Nominis

Vestrarumq; Rev. Dignitatum

Cultor

FELIX FIDLERUS, Rost. SS. Th. St.

ORATIO XII.

Concl. 1.

Uti alii ex Rabbiniis, quibus hæc
Tyrus Isaiana est præsens Roma: Ita *R. E-*
leasar allegatus in *Bresith rabba* כר צור
 שכתוב בתורה שלם כצור מדינה
 הכתוב מדבר ואם חסר ברומי הכתוב
 כדבר i. e. ZOR scripta plenè (cum ך) est
 ipsa urbs Tyrus: scripta sine ך defectivè
 est Roma. Cæterum, etsi non nega-
 mus, subesse arcanum, in illo, quod uti
 de Tyro duplex in Ezechiele Pharascha, in quarum una semper צר:
 c. 26. ad v. 15. alterâ semper צור à v. 15. ad f. c. 27. Ita de Domino
 Tyri Pharascha una inscripta Principi semper habeat צר c. 28. ad
 v. 11. altera inscripta Regi à v. 11. ad 20. semper צור, in Isaiâ nostro &
 צר scribitur v. 1 & צור v. 5. Uti alibi Roma *Babel* (non negante Bel-
 larmino post Hieron. lib. de Viris illustribus, in Marco, Babylonem
 Petrinam 1. Ep. 5. 13. imò Apocalypticam c. 14. 8. c. 16. 19. c. 17. 5. c. 18.
 2. 10. 21. esse Romam: sed ne *Casum Babylonis Apocalypticum* de *Ca-*
su Rome - Papistica Valenus aliquis intelligat, distinguente inter
Romanam urbem & Rom. Ecclesiam, inter *Romam gentilem & Christiana-*
nam, & de illâ, non hæc, explicante *casum Apocalypticum* lib. 2. de
Rom. Pontif. c. 2.) ita Tyrum hîc, non Tyrum vetustam: sed *Babylona-*
mem mysticam, quæ primò per Evangelij prædicationem cecidit, inde seipsam
 anathematis suis sepelivit, h. e. communionem Ecclesie exclusit, & in
 scortum derelictum esse cepit, seu Romam hodiernam *Papisticam* dicere,
 vult Cocceus notis in Hoseam. Si quærat quid juris de tali in-
 terpretatione s. expositione? Respondemus, accommodationem illam
 non ledere analogiam fidei, si subordinetur sensui literali, qui non est
 nisi de Tyro vetere, illâ coronante gentium Dominâ, illâ idololatricâ, scort-
 ationibus suis mercurialibus, potentiâ, opibus admirandâ, præ quibus

Gg

casurmo

causam se, quod erat in factis & ore nostri Vatis, credere non potuit, nisi postquam jam cecidit (æstimante illâ supplicium impossibile, quamdiu erat invisibile) illâ adeò dejectâ & habente instar prostibuli derelicti. Hæc singula rectè accommodari, talesq; accommodationes intentioni Spiritus S. non repugnare facilè concesserimus: an autem sint intentæ (prævisas enim, imò intentas accommodationes Typicæ unius sensus literalis audientibus ad credendum significati sæc multas, dubium nullum) deñire haut habemus. Similis est illa Tertull. l. contra Marcionem de Babylone capite Imperii habente Nebucadnezarem persecutorem populi veteris Israhelici, adumbrante Romanam tempore Apostolorum æquè caput Imperij & habentem Neronem persecutorem novi fæderis populi, crudelem, omnîq; Nebucadnezare sapiorem, vel illa Bellarmini, ex sententiâ multorum, comparantis Ecclesiam Græcam regno Samariæ l. 10 tribuum, quæ separavit se ab Ecclesiâ Romanâ, veluti illud Samariæ regnum se separavit à vero templo & tandem in captivitatem perpetuam abductum est. l. 2. de Christo cap. 30. Fatemur anam Schismatis Ecclesiis Græcicis datam æquè in Republ. Romanâ per tyrannidem Unius affectatamq; superioritatem, prout olim in Concilio Rehabeami per durissimâ Despotiæ responsum publicatum jacta semina tribuum Schismati: Coeterum sacrificatores illi, vitulorum osculatores Hof. 13. 2. magis etiam dantur in Judæâ Romanâ, quàm Græcâ Ephraimiticâ Ecclesiâ: & longè gravius illi supplicium, esse sub Antichristo sedente eis ῥὸν ἄδωρ τῶ ὄντι & seipsum sub titulo Servi Servorum ostendente DELUM: 2. Thes. 2. 4. quàm huic esse sub Turco.

Concl. 2. Manet i. Spiritus S. loquens per os Prophetarum (extra pauca quædam dicta, in quibus signati *complexum objectivum* expressè docet propositio N. T.) non intendit tunc plures sensus audientibus significare ad credendum, præter unius objecti certam & distinctam apprehensionem. 2. Spiritus S. sensus falsos & accommodationes, fidei non analogas, prævidit quidem: sed nequaquam intendit: imò etiam sensus & accommodationes multas fidei analogas in illis dictis non intendit: uti contra intendit sensus & accommodationes in multis dictis, quas non assequitur
sensus

sensus nostre mentalis. 3. Amplitudo conceptus divini & illud *Βάθος πλάτος & σφίσις & γνώσεως Θεῶν*, non probat unius dicti plures sensus literales. DEUS non loquitur cum hominibus juxta mensuram sui conceptus: sed pro voluntate quanti, & juxta humanum concipiendi modum. 4. Accommodationes sive analogicæ rei ad rem, sive typicæ personarum, rerum, factorum, quales illa 1. Cor. 10. 6. 11. allegoricæ item expositiones Propheticæ, quarum in Scripturis, imprimis N. T., datur fundamentum, à S. Spiritu sunt intentæ: cæteræ omnes incertæ, & subadant analogiam fidei, prohibitæ. 5. A quâdam convenientiâ facti concludere ad identitatem sensus à Spiritu S. in hoc vel illo textu prophetico, intenti, magnum periculum infert Scripturarum *ἑσκαίοντι*: neque adeò quædam analogia Romæ cum Characteribus veteris Tyri probat hîc MASSA ROMANUM allegoricè descriptum, cum contra pro MASSA veteris Tyri, velut unico sensu literali, salvâ de cætero alicubi accommodatione typicâ, tum politicâ, tum Ecclesiasticâ Romanâ, singula militent commata Massa Zor.

Concl. 3. Fuit quæstio 1. de Tyro Hsianâ. Quæritur 2. *Ubi dandum complementum hujus Massa?* Resp. Non sub Sancheribo Assyrio, ut illi 70. anni statuatur absoluti sub Hiskîâ (quod vult Abrahinel) quia illud repugnat historicè: neque absolvitur hoc Massa aliquâ *ἡλεση* s. diminutione mercaturæ Tyri: sed intimat toti metropoli excidium. Tyrus per 70. annos sortum derelictum, post illos, ad mercedes & mercaturæ veteris studia reversurum, ita tamen ut mercatura ejus consecratur Domino, non convenit Tyro sub Persarum imperio: benè autem sub Macedonico & tandem Romano.

Concl. 4. Probatur nobis hîc idem quod olim magno nostro Luthero. *Quia, inquit, Tyrus bis capta & vastata est, primò à Nabuchodonosore sicut est Ezech. 26. deinde ab Alexandro, puto cum de posteriore captivitate, quæ per Alexandrum facta est, loqui.* Ostendit idem egregiè modum accommodationis Propheticæ quando ad v. 8. *Sicut Tyrus non credens hec eventura, perit subito: sic nec Papa credit se posse cadere: sic nec Turca: sed cadent utriusque, sicut Tyrus cecidit.* Sed & idem ad v. 17. *Annorum numerus cum Babylonicâ quidem captivitate*

captivitate convenit: sed nos de Macedonibus accipimus: sic ad v. 13. Ego, inquit, intelligo de futuro regno Christi, quod & ipsa Tyrus contendenda est ad Dominum. Dicit igitur: postquam reversa fuerit ad suas negotiationes, imminet regnum Christi, quod Tyrus quoque amplectetur. Non abutentur opibus ad pompam & luxum, sicut antea: sed ad necessitatem & ad usum. Alent & juvabunt sanctos. Est magna commendatio Tyri.

Concl. 5. *Queritur 3. An idem Massa Tyri apud Isaiam & Ezechielem? Resp. Nec ejusdem hostis, nec ejusdem urbis, nec ejusdem gradus vastitatis. Hic in primis Palætyri: ille Tyri renata. Hic funus æternum: Ille non nisi LXX. annorum meminit. De cætero probamus Abrabinelis Confessionem: הכוונה חפרתה כזו פרשה ליער ער חרבן צור ופקדתה וחזרתה ליישובה אחר שכעם שנה i. e. Scopus generalis hujus Prophetie est, denunciare Tyro metropoli excidium, & post 70. annos restitutionem in integrum. Scilicet 1. adusque v. 15. Tyri corporalis eversio describitur: inde usque ad finem, atque adeo in parte 2. ejusdem Tyri restitutio tum externa s. corporalis, tum spiritualis prædicatur.*

Concl. 6. *Prophetia de Tyri eversione, hanc ipsam proponit adusque v. 8. Propositionem causarum expositione describit, adusque v. 14. & tandem concludit v. 15. Propositio Prophetie denunciatur luctum Tyro oboriturum, idq; triplici apostrophâ, unâ directâ ad naves Tharsis v. 1. secundâ ad ipsam Tyrum insulam v. 2. 3. tertiâ directâ ad Sidonem Tyro vicinam, & alios admiratores Tyri à v. 4. ad v. 8. In primâ, luctus mercatoribus Africanis, Europæis, Asiaticis ex navigatione questum facientibus, denunciatur. In secundâ status Tyri felicitas ante desolationem, & infelicitas post desolationem comparatur. Olim sc. Incolarum mercatorum negotiantium Vicinorumq; Sidoniorum frequentia personuit, strepitus ubiq; ingens fuit: nunc profundum ibi silentium & tristis solitudo v. 2. antea Tyrum ex Ægypto foecundissimâ per exstagnantem Nilum magna frumenti copia, neque minor ex aliis mundi partibus advecta. Jam nihil tale Tyro contingit: sed est regio deserta v. 3. In tertiâ jubet Sidonem erubescere propter Tyri filia sua devastacionem, quia sc. facta אטמא & orba, cum.*

cum antea tot gentium fuisset mater clarissima v. 4. quia *Calamicas* erit tremenda etiam gentibus, æquè ut fama cadus *Egypti* v. 5. quia ulababit Tyrus ignominiosè magnà parte deportanda v. 7. Ita se habet hætenus propositio adusque v. 8.

Concl. 7. Queritur hïc 4. Quæ ratio territorii in m. 2. primi? Resp. Continet propositionem concretam ex thesi & ratione generali: Naves Tharsis jubentur ejulare ob Tyrum ita vastatam, ut nec domus huic superfit, nec ullus adeo ad illam commeat. Supponimus hïc 1. תרשיש *Tharsis* cuius origo Gen. 10. 4. sc. nepos Japheti ex Javan, insigni pro dicendis argumento, vel mare mediterraneum, vel Africa vel טבא טבא, uti Chald. כעין השמים & gemma coloris carulei, uti *Abenesra* in Cant. c. 5. 14. ubi Syllabus gemmarum in scripturum nominibus Patriarcharum videatur in Chaldeo: qui idem כרום טבא vocans Exod. 28. 20. & Ezech. 28. 13. ostendit huic *Talassio* gemmæ, à mari tale nomen. Mari ergò significatum principalius post Autorem: sed non tam Oceani: quàm magni illius sinus, quod *Mare mediterraneum* vocant in nostro *Istia* c. 2. 16. c. 60. 9. Ps. 72. 10. Ita in *Jonâ* c. 1. 3. c. 4. 2. Ubi *Tarsum Cilicia*, Patriam Pauli, quam intelligunt Batavi in notis, non probamus, si loci vel termini ad quem hïc obtineat significatum, magis probaturi *Africam*, quomodo *Abrabinel* in *Jonam*: תרשיש העיר הנקראת תירוש בין ארבעים ושישה ימים i. e. *Tharsis urbs est, quam Ismaelita hodiè vocant Tunisia*. Ita Chaldæi, locû *Jet* 10. 9. de argento מתרשיש מוכא expressis de argento מפריקא s. *Africano*, & auro מופיר מופיר *Ophirino*. *Tarsis* ergò Chaldæo *Africa* & ibi & 1. Reg. 22. 49. ubi *Jhosaphat* fecisse dicitur תרשיש אניות s. *naves Tarsis* (decem numero ex scripto עבד כפינת אפריקא Rabbini) quod Chaldæus אפריקא *Africam* fecit *naves Africanas* ituras in *Africam*: neque dubium quin ex mente Chaldæi תרשיש dicat *Africam* & 2. Chron. 20. 36. 37. & 2. Chr. 9. 21. & ita *navigatio Ophirina* sub *Salomone* feliciter expedita, sub *Jhosaphato* destinata quidem: sed impedita, fuisset *Africana*, atque adeo *Ophir*, idemq; *Uphas* non dandum in *Americâ* ejusq; regione *Peru* & *Hispaniolâ* s. *Insulâ s. Dominici* (*Peru* enim nec ab

אופיר, nec פרוים probat geminum Peru, quam regionis appellatio-
nem ante Hispanos insolitam, ab his, occasione Americani Pesca-
toris inditam, ex *Garcia Lasso Inga*, ex *Ingarum Peruanorum sanguine*
regio refert *Jobannes de Pineda Tom. 2. comm. in Job. p. 18*) sed in A-
fricâ. Omnino licet hoc loco, *Africam & Punicas naves*, quæ tunc
dominium in mari mediterraneo habebant, non excludamus, vocem
tamen in suppositione *Maris mediterranei* accipimus. 2. אנור
שריש f. *naves Tharsis*. benè Chald. ספיני ימא f. die auf
den Schiffen des mittelländischen Meers fahren. Ratio ejulatus benè
expressa à *Luthero*: Tyrus ist zerstört (כברה) daß kein Haus da ist/
(כנה) noch niemand dahin zeucht (vel) daß keine Schiffer des Meers
mehr dahin kommen/es wird aller Kauffhandel mit Tyro geleet seyn.

Concl. 8. Sed quid illud למו נגלה? Luth.
noſter: Auß dem Lande Chitim werden sie des gewar werden. Qvar-
tur adeò 5. quorsum illud למו? Resp. non ad תרשיש: sed ad צור.
Errat adeò *Raschi* ita resolvens מארץ כתיים נגלה לאנשי תרשיש
שור של צור שכרתו בני צור אר הכתיים ומשם הלכה
השמועה i. e. *ex terra Chittim revelata est illis, qui ad mare medi-*
terr. habitant devastatio Tyri, confugientibus sc. Tyriis ad Citta eos, unde
exivit amplius fama, quem Rabbini sequitur Belgica Versio:
het sal den Schippers ende Kooplieden uyt den Lande Chit-
tim openbaer worden. Qvar. 6. quæ terra כתיים f. *Cittæorum?*
Resp. pro Româ vel רומיים concludunt Rabbini celebriores &
hic multa habent de foedere Babylonix bellico cum Romanis: sed
sine teste. Malimus h. l. pro *Macedonia*, vel *Gracia maritima*, Gen.
10. 4. Qvaritur 7. Qualis hic revelatio notetur in verbo נגלה?
Resp. שר & השרר f. *Vastitatis & Vastatoris*: eademq; non histo-
rica: sed experimentalis, ipsi Tyro passionalis & funeralis. Licet
tunc non ex *Macedoniâ*: sed *Syriâ* processerit ad obsidionem Ty-
ri, *Classem* tamen 180. navium in duo divisam cornua, quorum levum
Pythagoras Rex Cypri: dexterum *Alexander* quingueremi regia vectus tu-
ebatur, contra Tyrum habuit ex *Macedoniâ*, & inde *Græcorum* mi-
licum ingens supplementum. Satis, & mari terrâq; Tyrum oppu-
gnatam

gnatam & expugnatam à Macedonibus. Lutherus de *Alex. M. & Macedonibus* explicans, in notis haut improbat. *Classem 180. navium, & Græcos milites habuit inde Alexander, etsi non inde: sed Syria movit ipse contra Tyrum.*

Concl. 9. Quæritur 8. quæ ratio posita in v. 2. Resp. *¶ In Insula hæc una Tyrus insularia, æque, prout in v. 4. una Sidon, ac si esset v. 2. צר צר prout in v. 4. ביש צירון* Oppositio datur status *Tyri florida & desolata* ibi sc. Mercatores Sidonis *צירון* implerunt te Tyrum, ut ita in te fuerit cætus personans Mercatorum, strepitus ingens: at nunc *צר* & triste silentium & solitudo. Vocem ipsam esse *צירון* rectè notatur à Rabbiniis. Erravit Abrabine interpretatus de Sympathiâ insularum maris: reclamatus: sed & accentuatio. Vox *צר* in formâ imperativâ est, atque ad eò silentium triste non indicatur: sed imperatur in formâ: quoniam tales imperativi divini sunt infallibilis futuritionis, licebit facile resolvere in tempus futurum ut ad eò reddatur. *Сын stille the Einwohner der Insul (sey still Tyrus i. e. du antehes fröliche und für Dießheit deiner Kauffleute rauschende Stadt / wirst gar wüst / traurig und still seyn) die Kauffleute zu Sidon / die durchs Meer zogen / fülleren dich. (Aber / nunmehr / an stat solcher frölichen Gölle / sey verlassen: und stille: O Tyrus)*

Concl. 10. Quæritur 9. quæ ratio v. 3. Resp. Summa ejus: *Tyrus peninarium habet Egyptum neque solam Egyptum: sed est Emporium gentium.* Illa *מים רבים* non maris: sed Nili fluminais: neque Tautologia in m. 1. sed reddendum: *Postquam in aquis multis fuit sementis Sichor, messis rivi (s. Nili derivati, in multos alveos deducti) fuit proventus ejus Tyri sc. צירון hæc fluvij Egyptiaci in latere Egypti Cananao, nomen, vid. Jer. 2. 17. Jos. 13. 13. Num. 34. 5. Gen. 15. 18. æque ut צירון, ut ita & sementis & messis copuletur cum rivi Egypti: Ratio ex historiâ Nili, pluviz loco fecundantis Egyptum & sementem messemq; Egypto benedictam conciliantis, de quo pluscula vid. supra ad c. 19. in Massa Egypti. Quæritur 10. Quæ ratio Zidonis in v. 4. Resp. Erat Zidon & vicina & metropolis Tyri: unde specialis hæc Apostropha ad Zidonem vid. sup. Concl. 6. Porro uti *צר* in v. 2. implicabat planctum; ita & *ביש**

in v. 4.

in v. 4. ac si esset כושׁו וההאכלו צידון. Qvæ. 11. An הים ipsum mare, an Tyrus, ita, ut sic reddendum: Das Meer (die an der See gelegene Stadt: Tyrus) ja die Feste am Meer (die mächtige feste Seestadt Tyrus) sprichst? an Insula Maris? Resp. Aff. 1. Representatur ipsum mare eloquens, quid pro se Tyrus desolata dicere potuerit sc. se olim Matrem tot gentium, parturisse, peperisse, enutrivisse & educasse Adolefcetes & Virgines: nunc deserta nihil horum facere: vel, juxta Jonathanem, hic esset Optativus Tyri, optantis se nunquam peperisse, vel sobolem enutrivisse, eo modo, quo Salvator testatus est filiabus Jerusalem Luc. 13. 29. Tyrus ergo danda non in הים: sed tantum in כושׁו הים. Qvæ. 12. An in v. 5. sit positus comparativus, ita ut æqvè Egyptus se habeat objectivè & passivè in m. 1. ac Tyrus in m. 2. an positus simpliciter indicativus, ita ut Egyptus se habeat subjectivè, ut audiens, non ut de qua auditur triste nuncium? Resp. Aff. 1. Subjectum implicatur: יחירו impersonaliter explicandum: atque ita jam resolvendum: כשמע מצרים (quondam sc. כשמע מצר) fama de Tyro, habebit planè se ut fama de Egypto: atque uti ad hanc indalvere quondam numerosi populi vid. Exod 15. 14. 15. & ibidem nota illud חירו ארו: ita ad famam Tyri vastata יחירו. Egyptus in protasi: Tyrus danda in apodofi. Erronea ergo versio: Wenn das Geschrei von Tyro aufkommen wird / alsdann wird Egyptum erschrecken. Anteferendus Lutherus.

Concl 11. Qværitur 13. Qvæ Insula ל. נ in v. 6.? Resp. eadem quæ v. 2. nec obstat Tharsis hic Africam potius, quam illam Ciliciæ Tarsum interpretari. Qværitur 14. An in v. 6. probanda versio Belgica: Is dit uwe vrolic huppelende Stadt / welker Oudtheyt wel van oude Dagen aff is / maet hare eigene Doeten sullense verre wech draghen / om in vreemdelinghs schap te verkeeren: Resp. malè ordinatam illam ostendit accentuatio. Ponendus fuisset Atnach in voce קרמתח: nunc in Pascha post Atnach sensum plenum antecedenter fluentem ultra Atnach distingvere, sine exemplo est: & quantum hic interfit ad hujus autoritatem vindicandam, vel unum docet exemplum Sach. ult. 18. An ergo probanda Versio est, quæ in edic. Vatabli: Numquid
bac

hac est vobis urbs exultans? à dieb? (quidem) antiquis est antiquitas ejus: sed ducent eam pedes ejus longè ad peregrinandum? Resp. Erratum in Regibus accentibus, Paska & Sakephkaton, quorum ille huic sequenti se suasq; voces & harum sensum subjicit: hic autem, quicquid hactenus præcedit, in suo territorio distinguit. Dandus fuisset Sakephkaton primus in voce קרמק. Sic secundus respexisset consequenter, & vinceret illa Versio. Reddendum: Ist das ewer Jubel-Stadt? welche von den ersten Tagen ihres ibralten Zustandes ihre Füsse (Ihr unablässige Arbeit/Mühe/ Fleiß/ Rennen und Lauffen) also fortgeholfen haben (einen so grossen Zufluss von Menschen gebracht haben) das auch von ferne (von den weiten allermeist abgelegenen Dertern) man sich dasin (des Rauffhandels halber ein Zettlang) aufzuhalten begeben.

Concl. 12. Fuit hactenus propositio MASSA. Sequitur Confirmatio ætiologica. Objici, *per enthymemam* saltem, poterat: *incredibile, urbem tantam, tam opib?, gloriâ, potentiâ, tam civium, mercatorum in primis frequentia floridissimam, urbem antiquam coronatam, alias gentes coronantem, multorum regnorum parentem, aliarum Regiam, in qua cernere licebat tot Principes, quot Mercatores, tot illustres, quot insitiores, tam horrendo perituram supplicio? occupat ergò Propheta & sibi ipsi respondens causam principalem efficientem exponit v. 9. Deducitur sc. illud supplicium Tyri, ex solo liberrimo Consilio seu decreto celesti JHOVAM ZBAOTH, velut DEI foreis, & vindicis in hostes suos excandescens (מחלל חסד וכעל ונקם ונקם ונקם vid. Nach c. 1. 2. 3.) cujus Consilii providentia Vindicatrix, finis à DEO intentus, exprimitur in memb. 2. v. 9. sc. ut Tyrus delicata, magnifica, superba fiat abjecta, velut res sordida & profana: atque ita DEUS ostendatur מחלל חסד כחלל חסד: antea habebat Grundes: nunc autem DEO puniente, illi facti mancipio viliores. Pater autem ex hoc exemplo: Mala pena (ad quæ pertinent regnorum & Rerumpublicarum funera) non esse extra providentiam DEI, à cujus decreto positivè illa passim deducuntur Isaia 45. 7. Amos 3. 6. Hof. 13. 9. atque uti afflictiva Israelis Thren. 3. 36. 37. 38. neque verò decretum tale esse liberum, propterea est absolutum. Propheta hinc non tacet imductivum divinum. Inde ergò rapide transit terras suas Tyrus filia*

Hh

Maris,

Maris, ad instar rapidi fluminis, & nullum amplius illi Cingulum s. nulla Politia, Imperium, Regnum: & licet posteris seculis renata sensim, Cingulum tamen s. majestatem regiam independentem, ipsumq; Imperium prout antea habuit, nunquam recepit. Ita Tyrus sine cingulo, sine firmamento v. 10. (vid. Job. 12. 18. 21. c. 40. 2.) Cinguli sc. usus tum ut ad labores pace belloq; subeundos expeditum redderetur in habitu laxiore corpus, tum peculiari ejus in bello usus: sed & inter ornamenta cingulum vid. de 1. Exod. 12. 11. Ephes. 6. 14. de 2. 2. Reg. 3. 21. 2. Sam. 20. 8. de 3. Jef. 3. 24.

Concl. 13. *Decretum illud seu Consilium hactenus fundavit in voluntate: nunc legitimar potentiam divinam. Nihil quidem vult & facit DELUS, quod non potest: at potest multa, quæ certis de causis nec vult, nec facit. Licet ergo post Consilium coeleste creditum, de potentia DEI nemo dubitare possit, licebat tamen hanc post illud in actu exercito legitimare, & per hanc illud tantò vehementius persvadere. Quod sc. possit, demonstrat v. 11. exemplis 1. Miraculi Exodici & submersi in mari cum Pharaone Exercitus Aegyptiaci (territorio 1.) 2. Commotorum potentèr regnorum mundi, tum per illam famam Aegypti, tum per stupenda Israelis intrantis, cum gentibus bella, & harum excidia (ibid. terr. 2.) idem JHOVAH Autor est illius decreti, quod ad Canaanem (s. Tyrum filiam Zidonis, ipsiusq; adeò antiquissimi Canaanis Gen. 10. 15. eandemq; vel ipsâ Mercatorum suorum frequentia verè Canaanem vid. Hof. 12. 7. & sup. v. 8. & regioni Cananæ vicinam) attinet sc. de desolandis munimentis, s. fortibus ejus (v. 11. m. 2.)*

Concl. 14. *Allegaverat Propheeta v. 11. Imperativum divinum צוה יורה ipse JHOVAH præcepit (quod quidem צוה s. צוהו divinum aliter se habere in exemplis mali culpe, ubi intentum divinum non ad ipsum actum: sed ad ordinationes, moderationes divinas circa malas actiones referendum: aliter in malis poena, aliter in exemplis afflicti vid. de 1. 2. Sam. 16. 10. 11. de 2. hoc loco de 3. Thren. 3. 37. alibi docetur) nunc Imperativum illum Consilii coelestis sub signo disti s. צוהו revelat v. 12. & in illo dicto proponit exemplum 3. Variationis Terræ Chaldaorum v. 13. Coeterum hîc quæritur 14. An in v. 12. Virgo*

v. 12. *Virgo filia Sidon* denominet *Tyrum*, an *Sidona*? Resp. Aff. prius ex relatione illi דן ad thema propheticum, quod est צן נשם , contra Abrabinelem. Quæritur 15. an probanda distinctio in v. 12. Der Herr spricht: Du solt nicht mehr frölich seyn du geschändete Jungfraw/du Tochter Zidon. Vel, uti Batavi: Ghy en sult niet meer vroolick huppelen / Oghy verdruckte Maght / ghy Dochter Zidons. Resp. reclamatione Atnach, & Rvia in Zidon subordinandus sequenti territoriali. Quæritur 16. An *Chittim* ponatur subjective, velut hostis Tyri, iussus hic accingi ad desolandam Tyrum, etsi non hanc solam: sed ut post illam superatam plus ultra? an *terminative*, ita ut ipsa *Virgo filia Zidonis*, sed jam vim *passa* representetur *frustra maria pertransire*, in *Cittim* migrare, *ibidem* sc. quam domi non inveniebat, *quæ situra quietem*: sed non inventura? Resp. Prius noster Lutherus & in glossâ Batavi ita ut hic Oratio formalis ad *Alexandrum Macedonem*. Quæritur *Chittim* macheditch auff/ und zeuch fort/ denn du mußt da nicht bleiben. Scil. adhuc debellanda *Babylonia*, *Persia*, *Media*: Coeterum falsa hypothesis de *Virgine filia Zidonis violentiam passa* relatâ ad membrum 1. positus, præterea subjective, particula אג , & status illius Tyri virginalis, quando ad illam venit Alexander Macedo, jubent nos concludere pro posteriori. In כתיים magno consensu Italiam ipsosq; Romanos includunt Rabbinî: neque necesse amplissimum & multarum gentium titulum, ubique ad *Macedonas* refertur.

Concl. 15. Quæritur 17. An v. 13. sit Oratio divina ad Alexandrum ita ut jubeatur post *devictam Tyrum* ire in *terram Chaldaeorum*, ipsamq; *Babyloniâ* & *ultra* debellare? Resp. Neg. Supponitur in v. præced. כתיים esse subjectum illorum prædicatorum קומי עברי . At illud esse Tyrum כת צורון jam supra monitum. Allegatur hic terra *Chaldaeorum*, seu *desolatio* & *Assyriaca* & *Babylonica*, ut exemplum majestatis DEI Vindicatricis, quod antecedere debebat excidium Tyri Alexandrinum: ut sit talis illatio: *DEUS eminentissimam nunc Monarchiam & Assyriacam per Babylonios: & Babylonicam per Persas devastabit & ponet in ruinam. Ergo non obstat splendor & gloria Tyri suo quondam lamentabili funeri. Terra autem Chaldaeorum*

deorum non Assyriae meminit, quia tunc paulò ante orta fuerat Dynastia nova Babyloniorum, & excussis Assyriis novi primò Babylonis Urbis, inde totius Chaldaë f. Babylonis regionis, & (vilifcente sensim post infelicem Sancheribi expeditionem Assyriorum Regum potestate) magnæ Assyriarum partis, & novissimè totius Imperii Domini successerant: quos inter eminere Chaldaë Regiaq; nomina נבון נבון f. Nabonassar, item מרדך-כוּ f. Merodach, & post Prophetæ tempora, famosior Antecessoribus Nabopolassar, cujus æra celeberrima. Nec dubium, quin illi, excussis Assyriis Regibus, Babylonem urbem ipsamq; Chaldaeam, (cui communis quondam Parens cum Assyriâ ejusq; metropoli Nineve Aschur se fuerat, qui ab humilibus initiis ortus, occasione fluviorum יסדה לציון i. e. fundavit eam navibus f. fecit ut barbari desertorum vicinorum incole navigiorum occasione (אניות שיט) uterentur ad spolia hinc inde agenda, & ita Chaldaë habitandæ darent initia) tunc contra potentiam Assyriæ Regum extructis speculis, turribus, propugnaculis, palatiis, muniverint, & post cladem Sancheribi in montibus sanctis, (quam unà cum sanitate gratulatum, misit Merodach Rex Babylonius Legatos ad Hiskiam Isa. 39. 1.) fines sui imperii in ipsam usque Assyriam insignitè amplificaverint.

Concl. 16. Hoc igitur est quod meminit in m. 2. דקיימו בחונוי וררו אימנותיה Varabl. illos actus disjungens, (ita ut sint oppositi & primus pertineat ad *architectonicam illam Assuris* in m. 1. alter ad *ejusdem ruinam*, ut interpretatio sit: *Assur quidem eam fundavit navibus, ipsiq; Assyriæ erexerunt arces illius: Cæterum (Chaldæi) contriverunt (fregerunt, destruxerunt) ades ejus (Rex Chaldæorum) posuit illam in ruinam* & peccavit in accentum *Rvia* vocis בחונוי & in significationem vocis וררו: poterat etiam terræ *Chaldæorum* meminisse, cujus paulò post eminere toto orbe debebat imperium, & è quâ terrâ prodire debebat primum funus Tyri *per Babylonium Nebucadnezarem*, ut ex clade imperialis debellatricis futuræ Palætyri agnoscerent se sub eadem cœlesti potentia. Errant, qui *Chaldaeam* ita ponunt *subiectum* in territorio 2. seu positu שמדה למפרה, prout in primo, sive ut ponant *Chaldæum destructorem sui ipsius, sive ut affixum*

affixum in Ψ ad חבל quod nullum extat, reflectatur: contra uti
 in *pradicatis*: ita in *subjectis* datur disparatio. *Actus architectonicus*
specularum & palatiorum conjunguntur sub uno territoriali: actus de-
structivus discernitur & eidem opponitur: *Licet illi* (populus ille)
erigant arces (speculas) *excitent palatia*: nihilominus *ponet* (imper-
 sonaliter hævox explicanda, ita tamen ut sit חור להקבה *illam*
(verram Chaldeorum s. ponetur illa) *in ruinam* (-DELLS per novos ho-
 stes *perdet iterum* surgentem nunc Babyloniam: & quidem למפלת
 $\text{העולם להרחוק האומות}$. Additur in v. 14. *Epiphonema ejuleum*, quo
 uti inceperat (v. 11) ita hîc obsignat *partem Prophetia primam*. Tyrus
firmamentum navium mediterranei maris est desolanda. Ergo *ejule-*
late naves Tharsis.

Concl. 17. Succedit pars altera, de *Emendatione temporum* s.
Tyri restitutione, cum sequelâ *Consecrationis*, seu ut Tyrus *conversa con-*
secratur Domino. Promissio *externa restitutionis* constat. *Charactere*
Chronologico 70. annorum. *Erit* sc. *illo ipso tempore*: ut Tyrus *ob-*
livioni tradatur (incolis, navibus, mercatoribus nullis eò *comme-*
antibus, planè despecta, neglecta & oblivione sepulta) 70. *annis*,
sicuti sunt dies unius Regis (tanto temporis spatio, quantum Rex
 quispiam vivendo potest attingere; ceterum) à *sine* 70. *annorum*
futarum erit Tyro veluti *canticum meretricis* (sicut meretrix blandissi-
 mâ *Musicâ* inescat amatores: ita Tyrus rediviva, missis hinc inde
 literis, aliisq; emissariis, blandissimis *persvasionibus*, concessis eti-
 am *juribus liberalis mercaturæ*, invitabit, convocabit *mercatores*,
 ut ad *exercendas apud se negotiationes* confluant, ut ita surgat de
 funere Tyrus, atqve hoc imperat *Apostropha* אלהן תפוצצוהן v. 16.
 in quâ nihil *obscurum*. Jubetur Tyrus, ad *memoriale* sibi *conci-*
liandum, & nomen *Emporii* vetus recuperandum, *elegantî Svadâ*
 & *frequenti blandaq; amatores convocare Musicâ*. *Spiritualis*
 Tyri *emendatio* supponit *statum Tyri restitutæ* corporaliter v. 17.
 qvi ne *artibus Musicis & Svadæ Tyriorum* *blandæ* adscribatur, à
 superiori *autoritate* deducitur, eòq; *supposito* formalitèr *descri-*
 bitur v. 18. *Summa*: *Exactis illis 70. annis ex speciali & grati. sâ. resi-*
tnatione Jbovab restituetur Tyrus, s. *ponetur in tali statu*, ut *cum omnibus*

Hh 3

regnis

regnis terre illi communio commerciorum (quæ quoad Substantiam ipsamq; τὸν divinam nequaquam culpanda, per ἀξίας luxus, avaritiæ, stolidæ in opibus fiduciæ degenerat in scortationem s. in Μαμωναί & ἀδικίας vid. Luc. 16. 9.) intercedat: Cæterum Tyrus opes mercesq; suas consecrabit Domino & Ecclesie.

Concl. 18. Quæritur ergò 18. quæ ratio dierum Regis unius s. ימי מלך אחר in v. 15. & quis ille מלך אחר? Resp. Juxta antecessores Rabbinos (vid. Raschi & Abrabinel in h. l.) notaretur David Rex & primus, & à DEO ipso electus, & à tribu Jhuda, & totius Israelis & Regum aliorum orbis: sed addit Raschi: אינו ידע מהו הכימן i. e. Ego ignoro, quid subsit rationis, ut hoc loco tale detur Symbolum? Igitur Kimchi rationem ponit in fœdere & fraternitate Davidis & Chirami, quod fœdus post tempora Salomonis fractum à Tyriis, unde illa pœna Tyri, ut tot annos sedeat desolata, quot fuerant Regis quondam confœderati Davidis, & ita agnosceret, se reatum fracti fœderis sustinere, & pro illo luere: allegat etiam Abrabinel, de proportionè 7. mensium per quos sub signis Davidis Joab excidit Edomæos masculos ex I. Reg. II. 16. & 70. annorum Tyri desolata. Aben-Esra autem fundamentum ponit in Nbudadnezare Babylónico s. capite colossi aureo, vel annis Babylonis Monarchicis, qui fuerunt, jam inde à 26. anno enthronismi Nabopollasari si computatio procedat, 70. anni, iidemq; captivitatis Babylonicæ. Abrabinel autem intelligit Regem Tyri, qui in illo 70. annorum intervallo regnaverit, etsi humiliore conditione præ Antecessoribus, & qui post 70. illos annos successerunt. Nos in septuagenario quidem respectum ad annos captivitatis Judaicæ Babylonicos facillè concedimus. At individuum aliquod certum Regis insinuari, haut putamus: vel si tale quoddam dandum, prævaleret Chiramus vel aliquis ejus Successor Rex Tyri. Kimchiana illa parum roboris: illa autem Abrabinelis prima falsò citavit: cum in fontibus non reperiantur שבעה חרשים: sed ששה חרשים: Secunda autem ejusdem ex falsâ hypothesi procedit, sc. hic saltem aliquam וקלון השפלה s. diminutionem status Tyrriorum notari,

notari, non tale excidium quale vel sub *Babylonio*, vel sub *Alexandro* de qua vid. supra. Abenestra autem quia hic non anni integri *Monarchia*: sed unius Regis memorantur, non satisfacit: Neque opus ut Rex unus, hic sit Rex primus, & ita (ex *Colosso Danielis*) *Babylonius*: neque probantur illi 70. anni, nisi detur illum fuisse 27. annorum, quando factus à Patre consors imperii.

Concl. 19: Qvar. 19. Ubi complementum restitutionis illius spiritualis quæ notatur v. ult.? Resp: Abrabinel dat sub Chiskia post cladem Sancheribi angelicam: cæterum ita septuaginta illi anni inciperent 57. annis ante Chiskiam: & si clades illata Tyro obvenit his à Sancheribo, tot annis ante Hiskiam dandus jam esset Sancheribus, quod absurdum historicum, uti & illud, Tyrum id passam esse à Sancheribo, quod hoc capite memoratur. Nos illud damus partim sub Ecclesiâ Judaicâ per novissima V. T. tempora, partim in Ecclesiâ N. T. manifestato Tyriis quoque Messia, atque adeo in Tyro conversâ s. Christianâ. Sensus simplex: Tyrum illam renatam & ad quæstum reversuram negotiationem, mercedemq; (quæ quoniam annexam ut plurimum maculam habet, Μαμμωνᾶ ἄδικον à Salvatore vocatur, consecraturam Domino, & propter hanc consecrationem non recondituram illas opes, in thesaurariis, non reposituram in arcibus suis, non spem posituram ἵνα πλεῖστε ἀδικήσῃτε: sed futuros illos εὐμεταδότες, κοινωνικούς, divites in operibus: facturos sibi Amicos ἐν τῷ Μαμμωνᾶ ἢ ἀδικίᾳ, & futuros ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θημέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἡπλάσωσιν ζωῆς αἰώνης, planè ex Consilio Christi Luc. 16. 9. & Apostoli n. Tim. 6. 17.

Concl. 20: Effectus formalis illius consecrationis exprimitur in m. 2. sc. thesaur. Tyri renata: cedent habitantibus coram JHOVÀH, cedent Apostolis, aliisque Ecclesiæ Doctoribus, cedent Confessoribus & esurientibus ac nudis JESU fratribus, ut illi inde saturentur, hi durabiliter vestiantur s. ad edendum ad usque saturitatem, & ut sit operculum robustum (durabile, firmum, honoratum) in vocibus יאצר & יחסן notari templum primum, & thesaurarium sacrum seu המקדש בירא יאצר vel בירא יחסן, ut sensus sit: Dona illa,

quæ

quæ mittet Tyrus ad Chisiam non recondenda in thesaurario Hierosolymitano: sed cessura Sacerdotibus; & cibandis inde & vestiendis honorificè, ponit Abrabinel: sed ex hypothesi falsâ, & sine fundamento. A thesaurario ad thesaurarium templi est à genere ad certam speciem argumentari. Fatemur facillè illum casum Tyri, qui hoc capite memoratur non esse מפרה מוחרטה ולא עורמות s. absolutum & infinitum: sed saltem 70. annorum: at exinde negare hic excidium Tyri prædici, vitium habet consequentiæ. Abenestra sub Persis post reditum ex Babylone, ponens hanc sanctitatem Tyri, repugnat historiæ. Omnino idem hic memoratur à Isaiâ, quod alibi David Ps. 87. 4. de renata à Tyro, Sionis illius, cuius portas diligit JHONAH, & in quâ non nisi gloriosa erant per Apostolos prædicanda, filiâ: ut ita manifestandus in nubibus Filius hominis inter stantes à dextris Matt. 25. 35. etiam visarius sit Tyrios, quibus acclamaturus: ESURIVI & dedisti mihi cibum, לאכל רשבעה: Nudus fui & amicumisti me מכסה עתק: & ubi occupabitur: DOMINE, quando vidimus te esurientem & nudum? Respondebitur: Cibavisti, amicumisti me in fratribus, פושטים לפני & ita impletum illud Prophetæ: ליושבים לפני יהוה יוציא כחרה. Denen die für dem HErrn wohnen wird ihr Rauffguc zum besten kommen/ daß sie essen und satt werden/ und wol bettedet seyn.

Concl. 21. Ita hîc Massa Tyri: sed non qvæ sub Babylonio: de quo Ezech. c. 26. 14. Ich wil dich Tyrum zu etnem wüsten Steinhaußen machen/ und zu einen Werth/ darauff man die Fischgarn auffspanner: Du solt nimmermehr gebawet werden. Hæc certè dicunt הרבנה הרטירה והכולה s. desolationem Tyri absolutam & ultimam: at, non negante Rabbino Abr. hæc loquuntur de calu Tyri-Babylonico. Ergo tale חרבן כרל וחלש potius datur in-Babylonico, quàm Alexandrino excidio, post quod Tyrus eadem surrexit lætè renata. Ita ergo dum descendit Tyrus in sepulcrum, DEUS dat decus & gloriam in terrâ viventium vid. Ezech. 26. 20. Ich wil dich Tyrus htmmerstofften zu den Todten: aber eine liebliche Herrligkeit setzen im Lande der Lebendigen. Conf. ibid. versio Lutheri, & quoad membrum 2. inquiratur an sit consona fontibus.

Ad Eximium
pietate, modestiâ & eruditione Juvenens
DN. FELICEM FIDLERUM,
Responsurum

in Scholâ Isaianâ publicâ
DE MASSA TYRI.

FELIX, FIDLERI venerandi *germen Amici*
FELIX, siliceat, quâ præit ille, sequi
Bella Tyro quondam *celebri surgentia dicis*
(Hæc fuerant summi *bella tremenda DEI*)

O utinam *noster* sua funera *disceret orbis*
Irati dudum Numinis esse faces.

Quicquid habet celsum, blandum, admirabile *mundus*
Una olim tenuit, Vate sonante, Tyrus

Utq; *Tyrus* cecidit, dudumq; est facta *cadaver.*

Sic splendor mundi, mundus & ipse, cadet.

Celerr. honori & amori erga Dn. Responsurum
quod debuit expressit

Augustus Varenius, D.

Ad Nob. & Eruditiss.

DN. RESPONSURUM:

Stemma suis *auctum Virtutibus alius ipso,*
Crede mihi, celo est. ESAIANUS eras.

Cum benedictione & multâ ad Scholam Pro-
pheticam salute ser.

Bernh. Gosman, D.

Maxima quæque cadunt, contrâ quæ vilia surgunt,
Urbs fuit ampla Tyrus, nec minor ipsa Sidon.

Utraque sed periit, vestigia nulla supersunt;

Et clarent hodiè, quæ jacuere diu.

Res mundi alternant, stabili nec lege coherent,

Positus excelsio nunc ruit ille loco.

Et placet hoc studium, FELIX FIDLERE, quod offers

Varno, VARENIO Præde Theologo;

Macte

Macte istoc studio, rebus conjungito verba:

Ultrò Philosophi præmia justa dabunt.

*In honorem, & singularem benevolentiam, optimi &
Doctissimi Juvenis, hæc pauca felicitis ominis
ergò apponere volui*

Christianus Woldenbergius, Crempâ-Holsatus,
Phil. J. U. D. & Græc. L. P. P.

PRædicit, felix Tyrus ut, fore, desinat esse,
Amosides, & ei celebris contermina Sidon.
At fore formatâ gentem tamen urbe Piorum.
Rursus ad integros antiquæ lucis honoris.
Hujus materiæ partem de ponte Cathedræ
Defendis doctè, FIDLERE, quid inde reportas?
Felicem famam tanti studiiq; bravium.

M. Henricus Amselius,

SEDULITAS, *per Anagr.* **TU EDIS SAL.**

Ad Præstantiss. DN. FELICEM FIDLERUM,

*S. S. Th. & Phil. Studios. maximè sedulum,
denuò disputantem.*

Sedulitate Salem nobis FIDLERE colende,
Acquirimus Sapientiæ.

*Si quem Sedulitas fugit, huic in corpore toto
Non mica præsens est Salis.*

*Tu quia Sedulitate piâ tua jugiter urges,
Edis Salem Sapientiæ.*

*Sis felix nimium, sapiens sis atque beatus,
Bono precamur omine!*

Properiter f.

M. Andreas Daniel Habichthorft

Bützov. Meckl. P. L. C.

Dicier is felix meruit, qvî Victor, ovavit:

Cum vinces talis nomine req; clues.

Ita Nobilissimo ac Præclaro DN. FELICI FIDLERO,

Amico amicissimo applaudit

Nicolaus Botius.

*Ad Eximium
pietate, modestiâ & eruditione*
DN. FELICEM FID

Responsum
in Scholâ Isaianâ publ
DE MASSA TY

FELIX, FIDLERI venerandi germen
FELIX, siliice t, quâ prait ille
Bella Tyro quondam celebri surgentia die
(Hæc fuerant summi bella tremenda
O utinam noster sua funera disceret orbis
Irati dudum Numinis esse faces.
Quicquid habet celsum, blandum, ad
Una olim tenuit, Vate sonante,
Utq; Tyrus cecidit, dudumq; est facta c
Sic splendor mundi, mundus &
Celerr, honori & amori
quod debet

Augu

Ad Nob. & Eruditiss.
DN. RESPONSU

STemma suis audum Virtutibus alius
Crede mihi, celo est. ES AIAN
Cum benedictione & mu
pheticam fa
Be

Maxima quæque cadunt, contrâ quæ v
Urbs fuit ampla Tyrus, nec mi
Utraque sed perit, vestigia nulla super
Et clarent hodiè, quæ jacuere d
Res mundi alternant, stabili nec lege c
Positus excelso nunc ruit ille loc
Et placet hoc studium, FELIX FIDI
Varno, VARENIO Præfide T

